

Instrucció de funcionament del sistema intern d'informació

Preàmbul

Mitjançant aquesta instrucció es compleix la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, que transposa la Directiva (UE) 2019/1937, del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió.

El sistema intern d'informació és el mitjà preferent per presentar alertes i incorpora els canals interns a través dels quals els alertadors poden presentar comunicacions amb la garantia de confidencialitat de la seva identitat, per fomentar la comunicació interna de la informació, que ha de permetre a la mateixa administració adoptar les mesures necessàries per fer front a les conductes que poden ser lesives per a l'interès públic.

La defensa de l'interès públic és un dels principis fonamentals que ha de regir l'actuació dels servidors públics. En aquest sentit, la creació del sistema intern d'informació contribueix a facilitar la comunicació de les actuacions que poden amenaçar l'interès públic. Permet, per una banda, esclarir els fets, reconduir les conductes impròpies i revisar les actuacions de l'Administració, i, per altra banda, evitar la normalització i la perpetuació de les conductes impròpies o de les infraccions que es puguin materialitzar. També permet sensibilitzar els servidors públics en matèria d'ètica en la gestió pública a partir de la seva col·laboració en la prevenció i detecció de conductes eventualment fraudulentament.

D'acord amb aquests objectius, el sistema intern d'informació es configura com una política de foment de l'alerta i de protecció de l'informant.

Poden acollir-se als mitjans de protecció els alertadors que tinguin motius raonables per creure, en vista de les circumstàncies i de la informació de què disposen en el moment de l'alerta, que els fets que denunciïn són certs. La protecció dels alertadors es manté en els casos en què es comuniqui informació inexacta sobre infraccions a conseqüència d'un error comès de bona fe. Per altra banda, es consideren fetes de mala fe i no gaudeixen de protecció les comunicacions malintencionades, frívoles o abusives dutes a terme per qui comuniqui deliberadament i conscientment informació incorrecta o enganyosa.

1. Objecte i finalitat

Aquesta instrucció es dicta en compliment del que estableix la Llei 2/2023, de 20 de febrer, de protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció i té per objecte crear i regular el funcionament del sistema intern d'informació del Consorci per a la Normalització Lingüística.

El sistema intern d'informació està conformat per aquesta instrucció, la política o estratègia del sistema definida en el preàmbul d'aquesta instrucció, el responsable del sistema, i el canal intern d'informació.

2. Règim jurídic

L'organització, l'ús i el funcionament del canal intern d'informació del CPNL es regeixen per aquesta instrucció, per la Llei 2/2023 i per la resta de normativa aplicable corresponent.

3. Àmbits d'aplicació

3.1 Àmbit objectiu

Les comunicacions presentades a través del canal intern d'informació s'han de referir a conductes dutes a terme en l'àmbit d'actuació del CPNL.

3.2 Àmbit subjectiu

Pot presentar alertes al Sistema Intern qualsevol persona física que, en un context laboral o professional vinculat amb el CPNL, vulgui donar a conèixer al CPNL possibles infraccions normatives o incompliments de la integritat presumptament comesos pels seus òrgans o per les persones que hi prestin servei.

L'àmbit subjectiu del Sistema inclou qualsevol persona que treballa per al CPNL, entesa com la que té una relació laboral, professional o de servei amb el CPNL, tant si aquesta vinculació és permanent com temporal, remunerada o no, passada, present o previsiblement futura, en el supòsit que la informació sobre la infracció s'obtingui durant el procés de selecció o de negociació precontractual.

La presentació d'una comunicació per part de l'informant no li confereix, per si sola, la condició d'interessada.

3.3 Àmbit d'aplicació material

Es podran acollir als mitjans de protecció que atorguen aquesta instrucció i la normativa d'aplicació les persones previstes en l'apartat anterior que presentin comunicacions relatives a:

- a) Accions o omissions que puguin constituir infraccions penals, o infraccions administratives greus o molt greus.
- b) Qualsevol acció o omissió que pugui constituir infracció del dret de la Unió Europea, sempre que:
 - a. Es trobin en l'àmbit d'aplicació dels actes de la Unió Europea definits en l'Annex de la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informin sobre el Dret de la Unió.
 - b. Afectin els interessos financers de la Unió Europea, tal com es defineixen en l'art. 325 del Tractat de funcionament de la Unió Europea (TFUE)
 - c. Incideixin en el mercat interior, tal com es defineix en l'art. 26.2 del TFUE.

Els informants que comuniquin infraccions del dret laboral en matèria de seguretat i salut en el treball s'entendran inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta instrucció, sens perjudici de la protecció establerta en la normativa sectorial.

Les comunicacions relatives a qüestions que no es trobin incloses en l'àmbit d'aplicació material de la llei descrit en aquest apartat i en l'article 2 de la Llei 2/2023, de 20 de febrer queden fora de l'àmbit de protecció de la llei. Aquest aspecte es posarà en coneixement de l'informant a més d'informar-lo dels mitjans disponibles per satisfer les seves peticions, sol·licituds, queixes o suggeriments.

4. Principis del sistema intern

El sistema intern d'informació del CPNL es regeix pels principis següents:

- a) Principi de confidencialitat: les dades relatives a les alertes, els alertadors, les persones afectades o qualsevol tercer que esmenti l'alerta i les actuacions de seguiment són confidencials.

S'ha de garantir la reserva de la identitat de la persona alertadora, independentment de la via de comunicació. Aquesta identitat només es pot comunicar a l'autoritat judicial, al ministeri fiscal o a l'autoritat administrativa competent en el marc d'una investigació penal, disciplinària o sancionadora, sempre d'acord amb la normativa aplicable i havent-ne informat prèviament i de manera motivada la persona alertadora, excepte si aquest fet pot posar en risc la investigació o el procediment judicial. La persona responsable del Sistema Intern i la resta de persones que intervenen en les actuacions de seguiment estan obligades a mantenir el secret sobre els assumptes tractats, i sobre les dades i qualsevol informació que coneguin amb motiu de les actuacions.

- b) Principi d'anonimat: es garanteix la possibilitat de presentar alertes sense identificar-ne la procedència.
- c) Principi de seguretat: el disseny i la gestió del Sistema Intern impedeixen accedir-hi a persones no autoritzades.
- d) Principi de voluntarietat: l'elecció del canal intern o extern serà a criteri de la persona alertadora.
- e) Principi d'accessibilitat: totes les persones han de conèixer el Sistema Intern i poder accedir-hi.
- f) Principi de publicitat: el Sistema Intern ha d'oferir informació adequada de manera clara i fàcilment accessible sobre els canals interns i externs disponibles als usuaris potencials.
- g) Principi d'imparcialitat: el Sistema Intern ha de garantir la imparcialitat de les persones que intervenen en la gestió de les alertes.

5. Responsable del sistema intern d'informació

El responsable del sistema ha d'exercir les seves funcions amb independència i autonomia respecte de la resta d'òrgans del CPNL, sense que es pugui sotmetre a ordres jeràrquiques que en condicionin l'actuació. El desenvolupament d'aquesta actuació no pot justificar-ne el cessament quan actuï en compliment de la Llei 2/2023 i d'aquesta instrucció i no vulneri la normativa aplicable.

S'ha de notificar a l'autoritat independent de protecció de l'informant a Catalunya el nomenament i la destitució o el cessament del responsable del sistema intern d'informació del CPNL.

El responsable del sistema i totes les persones que tinguin assignades tasques relatives a la gestió de les comunicacions rebudes al sistema intern d'informació tenen el deure de secret sobre totes les informacions i tramitacions que es duguin a terme. El secret s'ha de mantenir en tot moment i també un cop hagin cessat en les seves funcions. Vulnerar-lo constitueix una infracció disciplinària d'acord amb la normativa en vigor.

6. Funcions del responsable del sistema intern d'informació

Les funcions del responsable del sistema intern d'informació són les següents:

- a) Rebre i gestionar de manera diligent les informacions i comunicacions presentades al sistema intern d'informació.
- b) Gestionar el registre del sistema intern d'informació.
- c) Dur a terme les comunicacions amb els informants a través dels mitjans habilitats a aquest efecte.
- d) Avaluar la versemblança dels fets exposats en les informacions presentades i determinar si s'admet la comunicació corresponent.
- e) Acomplir les tasques de comprovació dels fets susceptibles de constituir una infracció.
- f) Sol·licitar, si fos necessari, la col·laboració dels departaments, òrgans i unitats corresponents, i inclús sol·licitar assessorament extern si correspon, per valorar adequadament els fets exposats en la comunicació, garantint en tot cas la confidencialitat de la informació comunicada.
- g) Elaborar un informe amb les conclusions de la investigació, i les recomanacions d'actuació o d'arxiu de la comunicació corresponent.
- h) Garantir la confidencialitat o l'anonimat de les persones que presentin comunicacions a través del sistema intern d'informació.
- i) Protegir els drets dels alertadors per tal que no es puguin derivar perjudicis per a qui formula la comunicació amb la creença de la veracitat de la informació que transmet. Per contra, no gaudeixen de protecció les persones que presenten informació incorrecta o enganyosa de manera deliberada i conscient.
- j) Articular les mesures de suport i de protecció davant de represàlies dels informants, testimonis i tercers que participin directament o indirectament en la comunicació.
- k) Vetllar pels drets de les persones afectades, preservar-ne la identitat i garantir la confidencialitat dels fets i dades comunicats en els termes que estableix la normativa aplicable.
- l) Assumir la gestió operativa del registre de tractament de dades de caràcter personal creat a aquest efecte.

Les funcions del responsable del sistema intern d'informació s'entenen sens perjudici de les funcions que corresponguin a la resta d'òrgans de control del CPNL.

7. Canal intern d'informació

El sistema intern d'informació incorpora un canal intern telemàtic que permet la presentació de comunicacions relatives a conductes vinculades a l'àmbit d'actuació del CPNL que constitueixin les infraccions que disposa l'àmbit material aplicable d'aquesta instrucció.

Tots els canals interns del CPNL aptes per rebre informacions el contingut de les quals quedi dintre de l'àmbit de la Llei 2/2023 i d'aquesta disposició s'integren en el sistema intern d'informació constituït d'acord amb aquesta instrucció.

El CPNL es reserva la facultat de gestionar els canals interns d'informació a través d'un tercer extern, acreditant prèviament que no es disposa de mitjans propis suficients per prestar el servei, en els termes que estableix l'art. 116.4.f de la Llei de contractes del sector públic. A aquest efecte, es considera "gestió" únicament el procediment de recepció de les comunicacions sobre infraccions, i, en tot cas, té un caràcter exclusivament instrumental.

8. Confidencialitat i anonimat

El sistema intern d'informació del CPNL garanteix la confidencialitat de la identitat de l'informant, de qualsevol tercer mencionat en la comunicació i de la persona afectada.

S'articularen els mitjans tècnics perquè els informants puguin presentar les comunicacions de manera anònima.

9. Procediment de tramitació de les comunicacions

9.1 Requisits i forma de presentació de les comunicacions

Les comunicacions s'han de presentar, preferentment de manera telemàtica, en format electrònic al canal intern d'informació habilitat a aquest efecte.

Les comunicacions s'incorporen al sistema intern d'informació per registrar-les en els termes que disposa aquesta instrucció.

9.2 Contingut de les comunicacions

Les comunicacions han de descriure els fets i les circumstàncies amb prou detall per facilitar la identificació de l'acció o omisió infractora i de les persones presumptament responsables. Així mateix, han d'incorporar indicis objectius que n'avalin el contingut. No es pot iniciar cap investigació a partir de simples opinions. Es pot incorporar en la comunicació qualsevol documentació o element que aportï indicis objectius sobre les conductes comunicades.

Les comunicacions no comporten en cap cas la formulació d'un recurs administratiu, ni l'exercici d'accions o reclamacions a les quals tinguin dret les persones que les formulen, i, per tant, no tenen un efecte suspensiu respecte dels terminis legals establerts a aquest efecte.

La presentació de comunicacions al canal intern d'informació no té l'efecte de presentació al registre del CPNL.

9.3 Comunicació amb l'informant

La comunicació amb l'informant es du a terme preferentment mitjançant el canal intern telemàtic d'informació del CPNL.

En presentar la comunicació, l'informant pot indicar un domicili, correu electrònic o lloc segur a l'efecte de rebre les notificacions, o bé renunciar expressament a la recepció de qualsevol comunicació de les actuacions que du a terme el responsable del sistema.

9.4 Recepció de les comunicacions

Les comunicacions rebudes es registren en el sistema intern d'informació del CPNL.

En el termini màxim de set dies naturals a comptar des de la data de la recepció de la comunicació, s'ha d'acreditar a l'informant que la comunicació s'ha rebut, excepte que amb aquest tràmit es pugui posar en risc la confidencialitat de la informació o la identitat de l'informant.

Les comunicacions que es rebin per un mitjà diferent dels habilitats en el sistema intern d'informació es remetent sense dilació al responsable del sistema. Els servidors públics que tinguin accés a aquestes comunicacions tenen un deure de secret respecte de les informacions que contenen les comunicacions i un deure de confidencialitat respecte de la identitat dels informants, de les persones afectades i dels tercers que menciona la informació.

9.5 Admissió de les comunicacions

Un cop rebuda la comunicació, el responsable del sistema du a terme una anàlisi preliminar dels fets comunicats a l'efecte de determinar si es troben inclosos en els àmbits d'aplicació objectiu, material i subjectiu que defineix aquesta instrucció.

Feta aquesta anàlisi, es resol:

- Admetre a tràmit la comunicació.
- Inadmetre la comunicació, en els casos següents:
 - o Quan els fets comunicats siguin notòriament falsos, estiguin mancats de fonament de manera manifesta, o exposin arguments fonamentats únicament en opinions.
 - o Quan els fets comunicats no constitueixin una infracció de l'ordenament jurídic en els termes que defineix l'àmbit d'aplicació material de la Llei 2/2023 i d'aquesta instrucció.
 - o Quan els fets comunicats no aportin informació nova en relació amb comunicacions prèvies sobre les quals s'hagi conclòs el procediment corresponent.
- Remetre la informació a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal quan els fets puguin ser indiciàriament constitutius d'un delictes, i a la Fiscalia Europea quan puguin afectar els interessos financers de la Unió Europea.
- Remetre la comunicació a l'autoritat, entitat o organisme que es consideri competent per tramitar-la.

S'ha de comunicar a l'informant l'admissió o inadmissió de la comunicació. Es pot acumular en la mateixa comunicació a l'informant l'acusament de recepció i la comunicació de l'admissió o inadmissió de la comunicació presentada, i la remissió a les autoritats o òrgans competents.

El CPNL ha d'establir un procediment intern de derivació de les comunicacions que no es trobin incloses en l'àmbit d'aplicació material que descriuen aquesta instrucció i la Llei 2/2023, de 20 de febrer, referides en l'article 6. En tot cas, aquest procediment ha de fixar el següent:

- a) Posar en coneixement de l'informant que la comunicació resta fora de l'àmbit de protecció de la Llei 2/2023.
- b) Demanar autorització a l'informant per traslladar la comunicació al servei competent del CPNL.
- c) Demanar autorització a l'informant per informar el servei competent de la seva identitat i les dades de contacte a l'efecte de resoldre la situació de què s'ha informat o que s'ha comunicat.
- d) Indicar a l'informant on pot plantejar les seves comunicacions.

9.6 Comprovació dels fets

Un cop admesa la comunicació, l'òrgan gestor de les comunicacions comprova els fets que són objecte de la comunicació mitjançant les tasques d'investigació que siguin procedents.

En els supòsits en què es constati que els fets comunicats poden constituir infraccions administratives o il·lícits penals, s'han de suspendre totes les actuacions i remetre la informació als òrgans o autoritats competents, deixar-ne constància en el registre i vetllar perquè no prescriguin les infraccions.

Les actuacions de comprovació s'han de dur a terme d'acord amb els principis de congruència, necessitat, proporcionalitat, celeritat, eficàcia i economia procedimental,

respectant en tot cas el principi de màxima reserva, i amb ple respecte a la presumpció d'innocència i a l'honor de les persones afectades.

Es pot mantenir la comunicació amb l'informant i, si es considera necessari, sol·licitar-li informació addicional.

9.7 Deure de col·laboració en les tasques de comprovació

Els càrrecs electes, empleats públics i la resta de persones que formen part de l'àmbit subjectiu d'aplicació d'aquesta norma tenen el deure de prestar la seva col·laboració en les tasques de comprovació que du a terme l'òrgan gestor de les comunicacions, i facilitar l'accés a totes les dades, informació i documentació que els sol·liciti.

L'incompliment d'aquest deure pot comportar responsabilitats d'acord amb la Llei 2/2023, de 20 de febrer.

9.8 Termini per respondre les actuacions d'investigació

El termini màxim per respondre les actuacions d'investigació no pot ser superior a tres mesos a comptar de la recepció de la comunicació o, si no es va remetre un acusament de recepció a l'informant, tres mesos a partir del moment en què s'hagi exhaurit el termini de set dies després de fer-se la comunicació.

En casos d'especial complexitat que requereixin una ampliació del termini, es pot ampliar fins a un màxim de tres mesos addicionals.

9.9 Compareixença de la persona afectada

La persona afectada té dret a ser informada de les accions i omissions que se li atribueixin i a ser escoltada en qualsevol moment. Aquesta comunicació té lloc en el temps i forma que es consideri adequat per garantir el bon fi de la investigació. També se l'informa del tractament de les seves dades personals.

La persona afectada pot presentar al·legacions per escrit i entrevistar-se amb l'òrgan gestor de la comunicació, acompanyada d'un advocat o advocada o d'un representant sindical, si ho considera oportú. Sempre amb un respecte absolut a la presumpció d'innocència, la persona afectada pot exposar la seva versió dels fets i aportar els mitjans de prova que consideri pertinents. En cas d'una entrevista, la informació es documenta en l'acta corresponent, que la persona ha de signar com a mostra de la seva conformitat amb el contingut.

9.10 Finalització del procediment

Un cop fetes les tasques de comprovació, s'ha d'elaborar un informe en què es farà constar si es considera que pot existir o no una conducta subsumida dintre de l'àmbit material de la Llei 2/2023 o d'aquesta instrucció. En l'informe s'ha de deixar constància també de les actuacions de comprovació dutes a terme i les conclusions assolides.

Si escau, es proposa a l'òrgan competent la incoació d'expedients administratius per restaurar la legalitat, i l'adopció de mesures sancionadores o disciplinàries per exigir responsabilitats. En qualsevol cas, apreciada l'existència d'un il·lícit penal, s'ha de traslladar a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal o, si escau, a la Fiscalia Europea. També es pot acordar que s'arxivin les actuacions, si correspon.

Si en l'informe de conclusions es determina que la comunicació s'ha fet amb ple coneixement de la falsedat de la informació, es pot recomanar l'adopció de les mesures necessàries per exigir responsabilitats.

Les decisions sobre la comprovació o investigació de les alertes no poden ser objecte d'un recurs administratiu ni judicial.

9.11 Resposta a la comunicació

El responsable del sistema ha de proporcionar una resposta a la comunicació en el termini que estableix aquesta instrucció. D'acord amb la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, es considera resposta la informació facilitada a l'informant sobre les mesures previstes o adoptades per fer el seguiment de la comunicació, i també els motius d'aquest seguiment. L'informant té dret a conèixer l'estat de tramitació de la seva comunicació i els resultats de la investigació.

10. Tractament de dades personals

El tractament de les dades de caràcter personal en el marc del sistema intern d'informació es regeix per les disposicions del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques quant al tractament de les dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades; la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals; la Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, i la resta de la normativa aplicable.

11. Publicitat del sistema intern d'informació

El CPNL ha de proporcionar una informació adequada, clara i d'accés fàcil sobre l'ús dels canals interns d'informació establerts a l'organització i els principis essencials del procediment de gestió. Aquesta informació s'ha d'incloure a la pàgina d'inici del lloc web en una secció separada i fàcilment identificable.